

<p>Nazwa projektu</p> <p>Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Katarzyna Frydrych, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Andrzej Vertun – Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Tel.: 22 52-12-423 e-mail: andrzej.vertun@ms.gov.pl</p> <p>Anna Kampa – Naczelnik Wydziału Prawa Cywilnego Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, tel. (22) 52-12-746, 539-672-357, adres e-mail: anna.kampa@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>04.11.2022 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188)</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Potrzeba utworzenia Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji (dalej jako: „Zespół”) wynika z konieczności ustrukturyzowania współpracy międzyresortowej w zakresie prac legislacyjnych obejmujących swoim przedmiotem zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji.

Prowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości prace analityczne dotyczące reformy instytucji ubezwłasnowolnienia dowodzą, że nie jest możliwa likwidacja instytucji ubezwłasnowolnienia bez stworzenia systemu umożliwiającego udzielania pomocy i wsparcia dla osoby z niepełnosprawnością. Ubezwłasnowolnienie i wyznaczenie przez sąd opiekuna dla osoby z niepełnosprawnością powinno być ostatnią z możliwych form wsparcia, podejmowaną wówczas, gdy wszystkie inne środki zostaną wykorzystane. Przywołując art. 12 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 ze sprost.) – każda osoba z niepełnosprawnością, niezależnie od rodzaju i stopnia tej niepełnosprawności, ma być uznana jako podmiot praw i obowiązków oraz korzystać z takiej samej zdolności do czynności prawnej we wszystkich aspektach życia, jak inne osoby. W obowiązku państwa jest zapewnienie wsparcia i pomocy w zakresie zdolności do czynności prawnej, a nie ograniczanie w samodzielności.

Utworzenie Zespołu jest również uzasadnione zadaniami, jakie nakłada na Ministerstwo Sprawiedliwości Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami. W dniu 25 lutego 2021 r. została opublikowana uchwała nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 (M.P. poz. 218). Ministerstwo Sprawiedliwości jest koordynatorem działania I.2.2. Podmiotami współpracującymi są: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organizacje pozarządowe. Z uwagi na zróżnicowanie problematyki z różnych dziedzin prawa, m.in. z: prawa cywilnego i rodzinnego oraz szeroko pojętej pomocy społecznej, konieczna jest współpraca międzyresortowa. Według założeń Strategii zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji planowane jest na lata 2021–2025.

Obowiązek wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, wobec których nie będą zapadały orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu, będzie spoczywał na szeroko pojętej pomocy społecznej. Dlatego też wprowadzenie modelu wspieranego podejmowania decyzji, mającego zastąpić instytucję ubezwłasnowolnienia, wymaga prac legislacyjnych międzyresortowych i utworzenia Zespołu, w którego skład będą wchodzić przedstawiciele następujących podmiotów: Ministra Sprawiedliwości, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, ministra właściwego do spraw pracy, ministra właściwego do spraw rodziny, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania, Rzecznika Praw Pacjenta.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Do zadań Zespołu będzie należało:

1. opracowanie propozycji rozwiązań legislacyjnych służących zastąpieniu instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji;

2. opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zagadnień objętych zakresem prac Zespołu;
3. wykonywanie innych zadań zleconych przez Prezesa Rady Ministrów dotyczących zagadnień związanych z zastąpieniem instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji.

Skład Zespołu został określony w § 3 projektu zarządzenia. Sekretarzem Zespołu będzie pracownik urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości wyznaczony przez przewodniczącego Zespołu.

Projektowana regulacja zakłada, że przewodniczący Zespołu będzie mógł z własnej inicjatywy, na wniosek wiceprzewodniczącego Zespołu lub członka Zespołu, zaprosić do udziału w posiedzeniu Zespołu, z głosem doradczym, osoby niebędące członkami Zespołu, których wiedza i doświadczenie mogą być przydatne do wykonywania zadań zespołu.

Przewodniczący Zespołu będzie mógł również z własnej inicjatywy, na wniosek wiceprzewodniczącego Zespołu lub członka Zespołu, zlecić wykonanie tłumaczeń, ekspertyz, opinii, analiz oraz raportów na potrzeby prac Zespołu.

Zakres zadań przewodniczącego Zespołu został określony w projektowanym § 4 ust. 2.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem § 6, Zespół realizuje zadania na posiedzeniach, zwoływanych nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa, co obejmuje w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między uczestnikami posiedzenia Zespołu;
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia Zespołu mogą wypowiadać się w toku tego posiedzenia.

Przewodniczący Zespołu może zarządzić podjęcie uchwały przez Zespół w trybie obiegowym, wyznaczając członkom Zespołu termin do zajęcia pisemnego stanowiska.

Według § 8 projektu zarządzenia w celu realizacji zadań Zespołu przewodniczący Zespołu może, z własnej inicjatywy, na wniosek wiceprzewodniczącego Zespołu lub członka Zespołu, tworzyć zespoły problemowe złożone z członków Zespołu oraz osób zaproszonych do udziału w pracach Zespołu. W pracach zespołu problemowego mogą brać udział osoby niebędące członkami Zespołu zaproszone przez przewodniczącego Zespołu lub wiceprzewodniczącego Zespołu, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Zespołu. Posiedzenia zespołu problemowego mają odbywać się w zależności od potrzeb, w terminie poprzedzającym planowane posiedzenie Zespołu.

Projekt zarządzenia zakłada, że pierwsze sprawozdanie z dotychczasowych prac Zespołu przewodniczący Zespołu przedstawia Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości, w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia Zespołu. Kolejne sprawozdania Zespół będzie przedstawiał Prezesowi Rady Ministrów w terminie do dnia 30 czerwca oraz do dnia 31 grudnia. Końcowe sprawozdanie z działalności Zespołu przewodniczący przedstawia Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości, w terminie 30 dni od dnia wykonania zadań. Według § 10 projektowanej regulacji, organy administracji rządowej oraz jednostki organizacyjne im podległe lub przez nie nadzorowane, na wniosek przewodniczącego Zespołu, będą udzielać Zespołowi, w ramach swoich kompetencji, pomocy przy wykonywaniu jego zadań, w tym przedstawiać niezbędne informacje i dokumenty dotyczące zakresu prac Zespołu, niezawierające danych osobowych.

Projektowany § 11 zakłada, że udział w pracach Zespołu będzie nieodpłatny. Jednakże wydatki związane z działalnością Zespołu, a także tworzonych zespołów problemowych, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Obsługę techniczno-organizacyjną oraz biurową prac Zespołu zapewnia urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Wyznaczenie przedstawicieli poszczególnych urzędów do udziału w pracach Zespołu, jako organu pomocniczego Prezesa Rady Ministrów.
Minister Rodziny i Polityki Społecznej	1		
Minister Zdrowia	1		
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	1		
Minister Finansów	1		
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych	1		
Pełnomocnik Rządu do spraw Równego	1		

Traktowania		
Rzecznik Praw Pacjenta	1	

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zarządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	1,078
budżet państwa	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	1,078
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-0,098	-	-	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-1,078
budżet państwa	-	-	-	-	-0,098	-0,098	-	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-0,098	-1,078
0,098	0,098	0,098	0,098	0,098			0,098						
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania
Wydatki związane z działalnością Zespołu, a także tworzonych zespołów problemowych, mają być pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

Brak możliwości zabezpieczenia wydatków związanych z pracami Zespołu w ramach posiadanego limitu na lata 2023–2025. Istnieje potrzeba zwiększenia limitów finansowych MS, które pozwolą na zabezpieczenie planowanych w tym obszarze wydatków.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń
Udział w pracach Zespołu będzie nieodpłatny.

Ekspertom zewnętrznym za sporządzenie tłumaczeń, ekspertyz, opinii, analiz oraz raportów, przysługiwać będzie wynagrodzenie na podstawie zawartej umowy.

Na obecnym etapie zakłada się, że będzie sporządzanych nie więcej niż 15 opinii rocznie. Ponadto aktualnie koszt takiej opinii kształtuje się na poziomie między 5 000 zł a 8 000 zł brutto, przy czym trudno jest stwierdzić, czy takie stawki będą możliwe do utrzymania również w przyszłym roku i w kolejnych latach.

Zakładając powyższe, roczny koszt sporządzanych przez Zespół opinii będzie kształtował się na poziomie ok. **97 500 zł**.

15 opinii x 6 500 zł (średnio) = 97 500 zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

(w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt zarządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.				
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełno-sprawne i starsze	Brak wpływu.				

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Projekt zarządzenia zakłada przedkładanie Prezesowi Rady Ministrów sprawozdań z dotychczasowej działalności Zespołu dwa razy w roku, w odstępach półrocznych.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zarządzenie nie ma wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

- środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

- demografia
 mienie państwowe
 inne:

- informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że zarządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na charakter regulacji nie będzie ona podlegała ewaluacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.